

ELS DIES I ELS FETS

La Premsa independent

L'articulista "Guaita", des del confrare local *La Veu de Tarragona*, fa un comentari sobre el tema al qual ens referim en el títol precedent. I diu, entre altres coses:

"Sincerament, no comprenem com puguin publicar-se diaris independents. El primer que es deu als lectors és la veritat. I davant dels problemes públics no hi ha altra solució que prendre un o altre partit. Periòdic independent! Independent davant la forma de govern? Impossibile. Independent davant les orientacions religioses? Menys. Independent davant les llibertats individuals i collectives? Tampoc. Independent en les qüestions morals? No pot ésser. Independent davant el dilema democràcia o dictadura? Exactament igual. Independent davant del capitalisme o collectivisme? Mai. Així, doncs, la paraula independent aplicada a un periòdic o és una paradoxa o un vulgaríssim engany al públic que el llegeix."

Glossant l'articulista, podríem dir nosaltres: "Sincerament, no comprenem com pugui defensar-se, en forma seriosa, una teoria tan absurda com l'exposada."

Cal ignorar quin és el vertader esperit de la Premsa, quina és la seva raó d'ésser i d'existir, on resideix el seu valor màxim i la seva més valuosa influència, per a negar el dret a l'existència de la Premsa independent.

Hom sap que el periòdic que mereixi ésser-ho i que honori la Premsa, ha de reunir les condicions mínimes següents:

- a) Ha d'ésser una font de cultura i no de baixes passions.
- b) Ha d'aconduir-se com un jutge imparcial dels fets, mai com un element "influenciat".
- c) Ha de retre culte a la veritat, pel damunt de tota pressió, influència o perjudici.
- d) Ha de poguer ésser escrit en forma que tots els homes rectes el puguin llegir, sense sentir-se enganyats, ferits en el seu amor propi o en els seus principis, o agreujats de qualsevol manera que sigui.

Sense alguna o sense cap d'aquestes condicions el periòdic, a dreta llei, és condemnable, com serien també condemnables un sacerdot rèproh, un notari falç o un jutge prevaricador.

Ara bé: cal reconèixer que si és molt difícil a un diari independent servir-se fidel a aquests principis, molt més difícil ha d'ésser-ho encara per als periòdics polítics. Aquests, pel fet d'existir, hom ha d'admetre que serveixen una doctrina concreta. I defensant aquesta doctrina, hom ha d'admetre per força que en examinar el diari o el periòdic "polític" els problemes que la vida li planteja, haurà de judicar-los "des del punt de vista dels ideals que defensa". Altrament, no fóra comprensible la seva raó d'existència. Llavors el lector no té la garantia de trobar-hi el concepte just, sinó la teoria política que pot ésser naturalment justa o pot ésser influïda per partidismes, per passió política, per personalisme àdhuc.

I podem dubtar que al davant d'un problema qualsevulla d'interès general hi hagi nombre considerable de lectors que vulguin trobar no el criteri "polític" d'aquest o de l'altre partit sobre l'esmentat problema, sinó tot just un criteri independent, net de pre-judicis partidistes, desproveït de doctrinarismes personals o collectius?

Doncs aquests lectors han de cercar el que desitgen i únicament poden trobar-ho — no vol dir que ho trobin, en efecte — a les planes de la premsa independent. *Ergo*, la premsa independent és tan lògica i té tant de valor periodístic i tant de dret a la vida, si més no, com la premsa política, de partit, de "capella", de doctrina més o menys oportunista.

El comentarista, diu:

"En el que coincideixen "tots" els periòdics independents és en que "sempre" estan pendents del particular interès del seu empresari o propietari, i en que "tots" estan d'acord en anestesiar els seus lectors perquè no reaccionin "mai" davant dels més nobles ideals que mouen a actuar els homes."

Deixant de banda aquests "tots", "sempre" i "mai" — afirmacions rotundes, gratuïtes i prejudicials, que confirmen el fet que un periòdic o periodista polític no judica els assumptes amb serenitat ni desproveït de passió — deixant de banda això, repetim, cal reconèixer que, efectivament, és aquest perill que pot fer perdre al diari independent la independència, o sia la rectitud de criteri. Això mateix ens dona la raó que quan assegurem que el diari polític, pel fet d'ésser-ho, ja es troba en el mateix cas exactament, car està pendent del partit empresari o propietari o dels caps d'aquest partit. Però el que allí és una possibilitat tan probable com es vulgui, en el periòdic de partit és una conseqüència immediata de la filiació política.

Acabarem: Diu l'articulista: "Independent — el periòdic — davant la forma de govern?... Independent davant les orientacions religioses?... Independent davant les llibertats individuals i collectives?"

Es vertaderament esparverador que a un hom puguin presentar-se-li aquests dubtes. I és un xic violent per a un altre hom, entregar-se a la tasca d'aclarir-los. Hi ha res més enutjós que haver d'aclarir per què dos i dos fan quatre?

Per ventura els alts magistrats de la Nació no se senten directament afectats per les lleis que sancionen? I malgrat això, ¿no forma part essencial del deure, examinar-les, discutir-les i aprovar-les o refusar-les amb absolut esperit d'imparcialitat i independència, al marge de tot partidisme polític?

I és que l'articulista confon — cosa ensems disculpable i lamentable — la política en el sentit de "pràctica política", lluita política "de partits" i aquells principis d'alta política social, que l'home no pot defugir, perquè formen la part més viva i inquieta de la seva consciència.

Analitzant aquests problemes que l'articulista invoca, estudiant-los, discutint-los, el periòdic independent i fins el que no ho és, no "fa política". El que fa és ciutadania, és pàtria, és, fins i tot, humanitat. Ideals aquests únics i immutables, exempts de baixes passions, d'enverinaments personals i de oportunismes transitoris, que tenen el deure de servir els diaris que es diuen independents en política. Ara bé: el compliment o el no compliment del deure, és cosa que està a l'abast de tots i de tothom. Dels polítics i dels que no fan política.

PER A UN ARXIU DE FRASES LAPIDARIES

DE "L'OPINIO"

Tant de bo tots els catalans s'adonin del moment que travessa Catalunya i, pel damunt de les diferències de partit, se sentin catalans! ¿Què diríem si sabéssim que mentre es forjava la República catalana alguns catalans criticaven o entrebancaven l'obra de Pau Claris?

DE MARTI ESTEVE

L'adveniment de la República pot haver fet que el procés de desintegració que menegava a Espanya, resultat de la lluita entre pobles que renaiaven i un règim polític que oprimia en el més clos i negat unitarisme les diversitats peninsulars, s'aturi i produeixi una venturosa comunió de pobles lliures i solidàriament units en aquelles empreses que la universitat de l'esperit humà cerca de fer cada dia més vastes.

DE "EL CORREO CATALÁN" (JAUMI)

Su suerte (la de l'Estatut) en las Cortes no acertamos a preverla ni se nos alcanza responsabilidad alguna por su resultado, aun cuando a fuer de patriotas habríamos de estimar un acierto no tropezara con grandes dificultades.

DE ROYO VILANOVA

L'Estatut català està fet amb molta habilitat, i en sembla molt bé.

D'UNA CARICATURA D' "APA"

—L'aprovaran? (l'Estatut).

Vol callar! Si fins ha agradat a En Royo Vilanova.

UN TITOL DE "LA CRUZ"

¿Castiga Dios en esta vida? N. de la P. — Redonament SI. ¿Existiria per ventura d'altra manera l'autor dels "Pedriscos" bilingües de "La Cruz"?

Meditacions

La ràbia de la impotència

Hom pot ésser per naturalesa físicament o moralment feble. De l'home que és feble d'ambdues maneres ja ni cal parlar-ne, perquè és anormal. L'home que té ferma únicament la seva construcció corpòria serà valent, audaç, però no sabrà elevar-se. El que és ferm, per contra en el seu esperit, encara que tingui una musculatura escanyolida sap remuntar-se com una àguila per damunt de les misèries d'aquesta terra d'humans moridors. Mens sana in corpore sano — digué el poeta clàssic —; però jo, nyèbit, em recordo dels membres malaltissos de St. Pau, el gran apòstol, i del fill sacardí de Pítro Bernardona, Sant Frances d'Assís, o del gran orb de Smirna, Homer, i em sento l'ànima aconhortada.

La potència opressora dels pobles s'estavella davant de la grandesa moral d'un altre poble. Talment com la força bruta de Neró, el "barbes de coure", topava estrepitosament contra la força moral d'una verge cristiana. Neró premia, matava i posava Roma a foc i a flama: la ràbia de la impotència l'havia eixorbat. El cristià moria amb les mans creuades damunt del pit; i deia: — dimitte illis, perdoneu-Senyor, i aquesta humilitat obrava miracles.

Modernament, la ràbia de la impotència, estil Royo Villanova, podrà ocórrer un altre Rafel de Casanova i cobrir d'oprobri tota una nació; però, els pobles reneixen tard o d'hora, com el fènix mitològic, de dintre les pròpies cendres, resplendents i triomfadors.

XEIX

NUEVAS ESCUELAS

La "Gaceta" de Madrid de ayer publica una relación de 879 escuelas que se crean provisionalmente.

El proyecto de Estatuto de Cataluña

Sota aquest títol, el gran diari intel·lectual madrileny "Crisol", inse- reix l'editorial que reproduïm tot seguit, per considerar que el seu contingut influirà molt positivament en sentit favorable a la acceptació del nostre Estatut.

Aproximadamente, en todos los órdenes de cuestiones nos está acaciendo cosa semejante. Se plantean agudamente, con la mayor aspreza; producen inquietud y alarma extremas que hacen augurar fieros males. Pero cuando la realidad se manifiesta nos encontramos con que no coincide con la expresión. Todo lo que ésta tenía de desorbitada desaparece y queda la verdad simple y exacta, en sus proporciones normales. Así ha ocurrido, por ejemplo, con el peligro comunista; mucho que lo exageraron los comunistas y mucho más que lo exageraron los temerosos del comunismo, se nos aparecía como una fuerza formidable capaz de subvertir España con sólo menear un dedo. Después de las elecciones, en que los candidatos comunistas obtuvieron una docena mal contada de miles de votos en toda España, ya nadie habla de comunismo como de una amenaza terrible contra el orden social. Y ¿qué decir del sindicalismo que apenas puede sostener una huelga como la de Teléfonos?

Caso parecido es el del problema catalán. Ciertas estridencias habían hecho creer pretensiones inaceptables. El temor, creador de fantasmas, les había dado tamaño descomunal. Todo era ficción; la realidad subyacente era muy distinta. Llegado el momento, Cataluña presenta un Estatuto que a nadie puede asustar, si se hace caso omiso de alguna palabra y se juzga por las delimitaciones que establece para el Poder central y el poder regional.

Del anteproyecto de Constitución, elaborado por la Comisión jurídica asesora, se ha dicho que era reaccionario y otra multitud de cosas. En la cuestión regional se le rechazaba porque no concedía a las regiones suficiente margen de libertad para su desarrollo autónomo. El Poder central dispondría de máximas atribuciones y el regional de muy pocas. Pues

bien: si se compara el proyecto de Estatuto catalán con el anteproyecto constitucional no se observa entre ambos una diferencia esencial y profunda, sino de grado y de detalle. Inspirado el anteproyecto de la Constitución por un principio unitarista y el del Estatuto por un principio federal, no son, sin embargo, inconciliables. Los partidarios de uno y otro pueden discutir el detalle de ciertas atribuciones, pero no asentarse desde luego en la incompatibilidad y en la intransigencia. También puede establecerse la comparación del Estatuto catalán con las Constituciones federales europeas, por ejemplo, la alemana, que han mostrado su eficacia en la estructuración y el funcionamiento de los Estados dentro de la unidad superior de la nación. Las diferencias son pequeñas, de grado más que de principio; y es presumible que si en otros países la articulación y distribución de los poderes centrales y regionales en ese forma ha cooperado a una estrecha y libre unidad entre todos los territorios autónomos, el resultado no será distinto en España.

En resumen, Cataluña ha presentado un proyecto viable. Discutible, pero viable, frente al cual no cabe colocarse desde luego en una postura de oposición extrema. Puesta la cuestión en este plano de posibilidad, Cataluña acabará por reconocer la buena voluntad del conjunto del país hacia sus justos derechos; buena voluntad que intransigencias y estridores de una y otra parte habían oscurecido y sepultado bajo su griterío.

Pero la lección principal que se deduce del proyecto de Estatuto es — como decíamos arriba — una lección de prudencia y mesura, la de no dejarnos desorientar por las apariencias, por la primera cara, agria y terrible, con que se nos presentan al principio las cuestiones nacionales, y esperar a que se descubra la verdadera realidad. Nos ahorraremos todos esos sustos y todas esas alarmas inútiles que nos hacen creer — con una complacencia muy española en el pesimismo — que vivimos en un país imposible, entre problemas irresolubles, abocados a la dispersión y a la ruina.

ARTISTES TARRAGONINS

Una gran distinció a Ernest Vilches

Amb la satisfacció que hom pot suposar, hem rebut la notícia d'una nova i senyalada distinció de que ha estat objecte a l'Amèrica del Nord, camp avui de les seves activitats artístiques, el nostre il·lustre compatriota l'eminent actor Ernest Vilches.

Degut a l'èxit formidable de les darreres produccions de cine sonor en les quals ha actuat com a director i protagonista, ha estat nomenat amb tots els honors Professor de Decla-

mació i Pràctica Teatral i Cinematogràfica en l'Escola Major de l'Estat de California.

Sense temps ni lloc per a més que per a donar a conèixer als nostres lectors aquest nou triomf del gran artista tarragoní, no cal dir amb quin plaer li trametem la nostra cordial felicitació, encara que aquella circumstància l'hagi obligat a ajornar el seu anunciat viatge a la nostra terra.

¿Será nombrado Primado de España el Cardenal Vidal y Barraquer?

Dice "El Noticiero":

"El viaje que en avión emprendió ayer a Roma el Arzobispo de Tarragona, Dr. Vidal y Barraquer, es objeto de varios comentarios.

Personas que se honran con la amistad del Primado de Tarragona nos han manifestado esta tarde que muy bien pudiera ocurrir que fuera nombrado por la Santa Sede Primado de España, teniendo en cuenta sus indis-

cutibles méritos y su antigüedad en el Sacro Colegio Cardenalicio.

De Tarragona recibimos esta tarde noticias que confirman este rumor, haciendo resaltar que desde la marcha del cardenal Segura de España se viene considerando como primera autoridad eclesiástica al doctor Vidal y Barraquer."

PERMISOS A LOS FUNCIONARIOS

Se dispone que los departamentos ministeriales puedan conceder permisos a los funcionarios desde el 15 del actual al 15 de Septiembre.